

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Statuta prouincialia et synodalia ecclesie Colonie[n]sis (Köln)

Colonie, 29. IX. 1492

Ne aliq[ui]s assumat[ur] in capellanu[m] vel vicarium sine n[ost]ra
lice[n]tia. Et q[uod] rectores de elemosynis decenter fabrice teneantur
satisfacere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30901

Wilhelmus .x. Cumq' ex debito
 nostre pastoralis dignitatis pri-
 mitiuo officio patri nostre eccle-
 sie Coloniensi merito quidam tenemur quoniam
 potius deuotio uestra ex meritis ipsi im-
 pedendis apud nos valeat commendari
 ne uester labor atq' affectus a nobis va-
 cuus transire videat vobis prelati et
 sacerdotibus qui in negotio dicte mis-
 ecclesie fideles inuenti fueritis et deuo-
 ti quicquid ex negligētia corporis seu obli-
 uione in horis canonicis aut in missis
 contra decem et ordinem vīm omisit
 vīm. odo contriti fueritis atq' cōfessi to-
 ti de dei misericordia duximus indul-
 gendum. Et vt ad maioris mercedis cu-
 mulū omnes christifideles feruentius pro-
 uocemus. Statuim' ratificātes vt om-
 nes indulgentie veſt. patri nre ecclesie
 Coloniensi concessē in nostra prouincia om-
 nibus christifidelibus manum largitatis
 sanctū ad op' et laudabile porrigenti-
 bus ad eterne salutis augmentū sint va-
 litate. Nos etiā ad faciendū et in dño
 exhortādū. fidelium deuotionem hoc de-
 nro apponimus q' oibus christifidelibus
 dicte ecclesie benefactorib' .xl. dies. etiā
 peccata obliuota vota fracta si ad ea redie-
 rint offensas p̄m et matrū sine manu
 iniectione violenta. Juramenta que in
 imperu et sine discretionē sunt prolata
 mendacia ex leuitate. ioco pietate dicta.
 vaniloquia. superflua et inutilia. et bona
 quocūq' mō illicite acquisita. si nesciāt
 hi quib' reddenda sunt. et in subsidium
 dicte fabrice Coloniensi ecclesie cōferūt. mi-
 sericorditer relaxam'. Insuper vt ad ma-
 ioris mercedis cumulū oēs christifideles
 efficacius et feruentius proocemus. p̄c̄
 p̄m' in p̄tēte scē obedientie et statui-
 mus vt singuli sacerdotes nre diocesis
 singulis mensib' duas missas vnā p' vir-
 tute et aliā pro defunctis celebrent. Dia-
 con' vero et subdiaconi. necnō et moni-
 ales. singulis anis duo psalteria plegāt
 p' benefactoribus et ecclesie nre. fr̄n̄ta

tem ipis exponendā zelo deuotidis ac-
 censi assumentib'. et pro tātarū orōnū bñ-
 ficio eterne vite mereāt esse consortes
 Itē vt cognoscat discretio vīa q' nos
 p̄dictā scāz et laudabilem nraz ecclesiam
 Coloniensi. sumope prosequamur. p̄cipimus
 et statuim' et mādamus sub pena suspē-
 sionis vīnoꝝ officij vī. ne aliq' negocia
 cuiuscūq' sint cōditionis noīs aut auēl.
 aut pettores cuiuscūq' sint cōditionis
 in uestris ecclesijs admittatis. p' exhi-
 bitionē p̄ntiū. imo nullaten' ipos p̄mo-
 ueatis seu recipiat. nisi de mādat. nris
 et cōsensu ipos sciueritis trāsire nrisq'
 lris trāsire q' de p̄ntibus plenā et spe-
 cialē faciāt mentionē. Nec oīa et singu-
 la statuimus indulgemus et tenore p̄n-
 tiū mādam'. Datū dñica Inuocauit An-
 no dñi. M. ccc. lviij.

Ne aliq's assumat in capellani v' vica-
 riū sine nra licētia et q' rectores de ele-
 mosynis detēl. fabrice teneāt. satisfacē.

Wilhelmus .x. Ad nrm nō sine
 displicētia puenit auditū q' nō
 nulli rectores seu curati ecclesia-
 ruz prochialiū nre citatis et diocesi Co-
 loniensi p̄dē. a suis etiā ecclesijs studio f̄a-
 ruz seu p' alijs causis licitis et honestis
 de nra licētia aut alioꝝ p̄latoz suorū q'
 bus h' de iure cōpetit se absentāt. et vt
 aiā cura in h̄mōi exerceat ecclesijs. et
 deseruiat laudabiliter in diuinis p̄fari
 Rectores seu curati ecclesiarū suarum
 regimē p' locorū ordinarios. vicarijs tē-
 poralibus ad annū vel ad tēpus aliud
 faciūt cōmitti qui tpales vicarij onere
 h̄mōi ecclesiarū regiminis assumpto. bñ-
 ficia et elemosynas quas ad cōsumādaz
 structuram fabrice sancte nostre ecclesie
 Coloniensi. gloriosaz. christifideles ipsorum
 curatorum subditi pro salute et reme-
 dio animaz suarum. liberalitē cōtulerūt
 B iij.

colligunt. ipsasq; elemosynas et beneficia collecta pcuratori fabrice p̄dicte statuti. t̄pibus minime rep̄ntat. et nō nisiq; aliq; eorū aū redditā rōnez beneficiorū et elemosynarū p̄dicarū tollūt de medio. Alij x̄o ad loca remotiora se trāsserūt. et q̄nq; extra n̄raz diocesim vbi p̄ pcurator res fabrice p̄dicte sup elemosynis p̄curatoris p̄ eosdē vicarios et collectis cōmode nequeūt cōueniri. Ex quibus alijsq; veruticū et fraudib⁹ p̄ ipsos t̄pales vicarios exquisitis nobilis structura dicte fabrice que vt cunctis liquet inuentibus imensis indiget sumptibus grāde sustinet dispendiū et iacturā. Nos igit̄ quia alme n̄re Colōn̄ ecclesie eiusq; structure spectabili dispendia dissilare non possumus. q̄n postq; nobis cognita fuerit aduersus ea oportunitis remedijs occurramus. vt op⁹ tā laudabile tāq; p̄sū qd̄ potissime cordi n̄ro insidet. maxime n̄ro prosperet in t̄pe et feliciter surgat in altuz. oēs et singulos rectores seu curatos ecclesiarū parochialium et capellarū n̄re citatis et diocesis tā exēptos q̄ nō exemptos amonemus et sibi cautos eē volumus. vt in toto t̄pe sue absentie vicarios idoneos fideles et honestos ecclesiarū et capellarū suarū regimini preponi faciāt qui beneficia et elemosynas p̄dicatas fideliter colligāt et collectas pcuratori p̄dicto sine diminutione aliq; tradāt et assignent debitis t̄pibus et cōsuetis. q̄m̄ ad hoc ipsi rectores et curati de antiqua et approbata cōsuetudine n̄re Colōn̄ ecclesie statutis tenerent et obligati essent si suis in ecclesijs p̄sonaliter residerent. Sciētes q̄ dāna si qua fabrica memorata culpa seu dolo dictorū vicariorum in suis beneficijs et elemosynis ptulerit. ipsi rectores et curati eisdem fabrice ex integro de iure tenentur refundere. ipamq; in his indemnem penitus conseruare. Datum crastino Lincrum Anno vt sup̄.

Et littere impetrantium siue dispensationum non recipiatur. sine nostro examine sed de impetrantibus dicitur esse reuocatum.

Wilhelmus. x̄. Cum nōnulli clerici peregrini et alienigene n̄re Colōn̄. diocesis. originis ratione falso se fore pretendentes a sede apostolica litteras gratiosas quarum vigore de beneficijs ecclesiasticis sub certa forma m̄sdatur eis prouideri/ alij tam clericis q̄ laici. ab eadem sede litteras super diuersis defectibus irregularitatibus. et cum quibusdam vt impedimento legitimo sicut exprimit non obstante matrimonio contrahere valeant subrepticie et obrepticie. Alij vero a sede apostolica litteras falsas de iusticia vt ex pericia docuit sepius ad nos et ad certos prelatos n̄stre diocesis retroactis t̄pibus impetrarūt. Unde cōtingit clericos et p̄sonas litteratas n̄stre diocesis in re de beneficijs ecclesiasticis nō posse debite in eadez prouideri. eosq; in capite cum eorum magno incōmodo supplantari. Alios quoq; in beneficijs vigore dispensationum p̄dicatarum subrepticie obtentorum periculose negligenter ceterosq; in matrimonio earundem dispensationū vigore contracto. cum periculo animarum suarum remanere et nōnullos p̄ p̄dicatas litteras falsas cū onere sumptuum et expensarum indēbite pregruari. Nos huiusmodi morbo pestifero in dicta nostra diocesi pro tempore preterito plurimum v̄sitato. quantum in nobis est remedium cupientes ponere oportunituz. Vobis et cunctis libz vestrum sub pena late sententie in his scriptis districte precipimus. et mandamus. quatenus anteq; ad executionem litterarum huiusmodi apostolicarū